

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2024-06-04

Diarienummer:
KSN-2024-01502

Handläggare:
Moa Ekstrand

Överenskommelse avseende uppstart av frivillig resursgrupp (FRG)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** ingå överenskommelse avseende uppstart av frivillig resursgrupp (FRG),
2. **att** delegera åt chef för avdelning för trygghet, säkerhet och beredskap på kommunledningskontoret att besluta om tecknande, justering och uppsägning av sådana överenskommelser med lämpliga lokalföreningar inom Civilförsvarsförbundet Sverige, samt
3. **att** delegationen förs in i kommunstyrelsens delegationsordning.

Ärendet

Inom den svenska krisberedskapen fyller frivilligheten en viktig roll och kan vara en stödjande resurs att tillgå vid hantering av samhällsstörning och extraordinär händelse samt vid höjd beredskap. När samhällets ordinarie resurser inte räcker till kan de frivilliga resurserna förstärka den offentliga beredskapens aktörer med både specialistkompetens och personella resurser. Samhällsstörningar har på senare år visat att även Uppsala kommun kan vara i behov av stöd från frivilligas insatser.

Ett sätt att samarbeta med frivilligheten är genom upprättandet av en frivillig resursgrupp (FRG). Detta koncept består av frivilliga resurser som stödjer och förstärker kommunens krishanteringsförmåga vid fredstida samhällsstörningar eller inför/vid höjd beredskap. FRG:s uppgift är att finnas till hands när de ordinarie resurserna inom kommunen behöver förstärkas.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Uppsala kommun behöver ha en förmåga att kunna motstå olika nivåer av samhällsstörningar och kunna hantera konsekvenserna av inträffade händelser. Ett sätt att stärka kommunens krishanteringsförmåga är genom upprättande av en frivillig resursgrupp (FRG). FRG är ett avtalsbaserat koncept som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har tagit fram som samlar frivillig försvarsorganisationers kompetenser på lokal nivå. FRG:s uppgift är att finnas till hands när de ordinarie resurserna behöver förstärkas och kan då stödja och förstärka kommunens krishanteringsförmåga vid fredstida samhällsstörningar. FRG regleras inte i någon lag eller förordning och varje kommun avgör själv om den vill inrätta en FRG.

Att etablera en FRG ger Uppsala kommun ett sätt att organisera frivilliga på i händelse av en krisinsats. För att en person ska kunna ingå i Uppsala kommuns FRG ska vederbörande genomgå en utbildning om 36 timmar som bland annat behandlar kommunens krisberedskap, första hjälpen och brandkunskap. Efter genomförd utbildning erbjuds den frivillige att, om anses lämplig, skriva anställningsavtal med Uppsala kommun om att ingå i FRG. Avtalet kan likställas med ett intermitterat anställningsavtal.

Den 8 februari 2022 beslutade kommunstyrelsen att ingå en överenskommelse med Civilförsvarsförbundet Uppsala avseende uppstart och utveckling av FRG (dnr. KSN-2019-03666). Arbete påbörjades med rekrytering och utbildning. Uppsala kommun medverkade på utbildning arrangerade av Civilförsvarsförbundet Uppsala och stöttade i rekrytering genom spridning i sociala medier. I februari 2024 valde Uppsala kommun att häva avtalet med Civilförsvarsförbundet Uppsala. Anledningar till detta var att föreningen inte hållit godkänd föreningsstämma och att föreningen inte levererade i fråga om rekrytering och utbildning av frivilliga till FRG.

Under processen i beslutet att häva avtalet fördes samtal med Sveriges Civilförsvarsförbund och tidigare ordförande i lokalföreningen Civilförsvarsförbundet Uppsala. Uppsala kommun för nu samtal med Civilförsvarsförbundet Norra Mälardalen om att de åtar sig uppdraget att etablera och utveckla en FRG i Uppsala kommun.

I utkastet till ny överenskommelsen förhandlas frågor som rör:

- rekrytera, utbilda och öva frivilliga för FRG i Uppsala kommun
- driva och verksamhetsutveckla FRG i Uppsala kommun
- försäkra frivilliga i FRG vid utbildningar och övningar arrangerade av Civilförsvarsförbundet.

I utkastet regleras inte frågor om FRG vid höjd beredskap. Dessa frågor kommer dock att förhandlas och så småningom hanteras inom samma överenskommelse.

I tidigare beslut, fattat 8 februari 2022, förband sig Uppsala kommun att genom kommunledningskontoret utveckla FRG med löpande utbildning och övning, detta med fördel i samordning med övergripande utbildnings- och övningsplan.

Sammanfattningsvis kan konstateras att Uppsala kommun genom förevarande överenskommelse med Civilförsvarsförbundet Norra Mälardalen att starta en FRG, stärker sin förmåga att agera vid samhällsstörningar och extraordinära händelser.

I syfte att effektivisera administrationen i händelse av liknande situation likt ovan föreslås kommunstyrelsen att delegera åt chef för avdelning trygghet, säkerhet och beredskap på kommunledningskontoret att besluta om tecknande och uppsägning av överenskommelse med lokalförening inom Civilförsvarsförbundet.

Delegationen möjliggör för framtida överenskommelser om FRG, även om, som i detta fall, aktuell lokalförening behöver ändras. Vid större ändringar av framtida överenskommelser, såsom till exempel kraftigt förändrade ekonomiska förutsättningar, kan politisk förankring behöva ske.

Ekonomiska konsekvenser

Den överenskommelse som nu förhandlats fram kommer innebära en årlig ersättning till aktören på 10 000 kronor. I ersättningen ingår att administrera och utveckla FRG samt genomföra lokalt finansierad utbildning av FRG. Kostnaden belastar kommunstyrelsen inom befintlig budgetram år 2024. Kostnaden ska beaktas i budget för kommunstyrelsen i Mål och budget inför 2025.

Efter avrop av FRG utbetalas en ersättning till den frivillige enligt i förväg fastställd timlön. Tillägg för resor kan eventuellt tillkomma. Den nämnd eller det bolag som avropar FRG står själva för dessa kostnader.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 4 juni 2024
- Bilaga 1, utkast till överenskommelse med Civilförsvarsförbundet Norra Mälardalen avseende uppstart och utveckling av frivillig resursgrupp (FRG)

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

Enheten för krisberedskap och civilt försvar
Överenskommelse

Handläggare:
Moa Ekstrand

Överenskommelse med Civilförsvarsförbundet Norra Mälardalen avseende uppstart och utveckling av frivillig resursgrupp (FRG)

§1 Parter

Mellan Uppsala kommun, genom Kommunstyrelsen (org.nr. 212000–3005), och Civilförsvarsförbundet Norra Mälardalen (org.nr. 878000–5990) har följande överenskommelse upprättats.

§ 2 Bakgrund och syfte

I lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap finns bestämmelser som syftar till att kommuner och regioner ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera samhällsstörningar och extraordinära händelser.

Denna överenskommelse reglerar åtagandet och ansvarsfördelningen mellan frivilliga resursgruppen genom Civilförsvarsförbundet Norra Mälardalen och Uppsala kommun. Frivilliga resursgruppen, förkortat FRG, är frivilliga, personella resurser till stöd för kommunal krishantering och regleras inte av någon lag eller förordning.

Syftet med överenskommelsen är att skapa ett samarbete som kan ge kommunen tillgång till extra personella resurser vid samhällsstörning. Sådana uppgifter kan till exempel innefatta informationsspridning, samverkan och ledning, praktiska uppgifter såsom hantering av nödvatten, stöd till brandförsvaret och första hjälpen etcetera.

§ 3 Civilförsvarsförbundet Norra Mälardalens åtaganden

Civilförsvarsförbundet Norra Mälardalen ansvarar för administration och utveckling av FRG-gruppen samt för genomförande av lokalt finansierad utbildning.

Civilförsvarsförbundet Norra Mälardalens ansvar inför avrop innefattar att

- delta vid årliga tillfällen arrangerade av Uppsala kommun för verksamhetsplanering, rapportering och erfarenhetsåterföring.
- årligen senast 30 november leverera verksamhetsplan gällande utbildning och övning för nästkommande verksamhetsår.
- rekrytera och utbilda frivilliga till FRG.
- säkerställa att deltagarna i FRG innehar särskilda kompetenser inom olika områden som kommunen efterfrågar.
- ansvara för försäkring av deltagarna i FRG vid utbildning som anordnas genom Civilförsvarsförbundet Norra Mälardalen.
- iaktta tystnadsplikt för sådana uppgifter som inom kommunens verksamhet omfattas eller kan omfattas av sekretess samt att informera frivilliga i FRG om tystnadsplikt och sekretess.
- årligen lämna en verksamhetsberättelse till Uppsala kommun, som ska ha inkommit till kommunen senast den första tertialen efterföljande år.
- i samband med verksamhetsberättelsen inkomma med en sammanställning av verksamhetsårets deltagande vid övning och utbildning.

§ 4. Uppsala kommuns åtaganden

Uppsala kommun innehar arbetsgivaransvar för frivilligresurser inom FRG under den tid som dessa avropas för aktiv tjänstgöring i händelse av samhällsstörning.

Uppsala kommuns ansvar inför avrop innefattar att

- samordna årliga tillfällen för Civilförsvarsförbundet Norra Mälardalen och FRG-ansvarig för verksamhetsplanering, rapportering och erfarenhetsåterföring.
- arrangera utbildning och övning en gång per år (å två tillfällen).
- erbjuda FRG nyttjande av kommunens lokaler (i enlighet med särskild rutin) för sammanträden och utbildning utan kostnad.
- årligen teckna avtal med den frivillige inom FRG gällande arbetsgivaransvar, ersättning, försäkring med mera som ska gälla vid påkallad tjänstgöring.

Uppsala kommuns ansvar vid avrop innefattar att

- utbetala ersättning till frivillige inom FRG enligt i förväg fastställd timlön.
- tillhandahålla erforderlig utbildning och utrustning för påkallat uppdrag, till exempel skyddsutrustning.

§ 5 Ersättning

Civilförsvarsförbundet Norra Mälardalen erhåller en årlig ersättning på 10 000 kronor. Ersättningen ska täcka för det administrativa arbete som genomförs av Civilförsvarsförbundet Norra Mälardalen och materiel som behövs därtill, exempelvis inköp av västar, milersättning för möten inbjudna av Uppsala kommun etcetera.

§ 6 Överenskommelsens giltighet

Överenskommelsen tecknas tills vidare med sex månaders uppsägningstid för båda parter.

Uppsägning av överenskommelsen ska ske skriftligt och tillställas behöriga företrädare för respektive part, Uppsala kommuns enhet för krisberedskap och civilt försvar samt ordförande Civilförsvarsförbundet Norra Mälardalen.

§ 7 Ändring av överenskommelsen

Ändringar i denna överenskommelse ska vara skriftliga och undertecknade av båda parter.

Överenskommelsen har upprättats i två exemplar varav vardera parter tagit varsitt.

Uppsala den 2024-xx-xx

.....

Anders Fridborg
Säkerhetschef
Uppsala kommun

.....

Bo Ljungblom
Ordförande
Civilförsvarsförbundet Norra
Mälardalen